

ANTONI NADAL

El teatre mallorquí
(segles XIX-XXI)

EDICIONS **DOCUMENTA** BALEAR

30 anys

2021

Sumari

Teatre mallorquí?, 9

Segle XIX, 11

Introducció, 11

Els espais teatrals, 16

Els actors, 26

Els espectadors, 36

Assistència, 41

Comportament, 43

Associacions d'espectadors, 46

Els dramaturgs, 47

Segle XX, 61

Introducció, 61

El procés de la normalització teatral (1901-1936), 63

L'entrebanc franquista (1936-1975), 89

L'Agrupació Dramàtica de Barcelona i la presència mallorquina
a Barcelona, 100

Del boom turístic a la transició, 105

La represa del procés de normalització (1975-2000), 107

Segle XXI, 119

Bibliografia comentada, 129

Notes, 135

Índexs, 149

TEATRE MALLORQUÍ?

Hi ha un teatre mallorquí? Partint de la base que la llengua era clau per a crear un model de teatre nacional que ajudàs a recobrar la identitat dels mallorquins com a poble, cap al 1961 Josep M. Llompart considerava al seu assaig «Present i futur del teatre mallorquí» que la locució *teatre mallorquí* enclou dos significats: (a) els textos teatrals escrits en català per autors mallorquins i (b) les representacions en català per actors mallorquins.¹ Deixant de banda que Llompart no definia el gentilici *mallorquí* (podem entendre que pensava en autors o actors nascuts o residents a l'illa), i que un text pot estar escrit en diverses llengües, aquest doble significat no inclou les formes teatrals en què la paraula té un paper nul o insignificant. D'altra banda, aplicant la segona noció ¿formarien part del teatre (nacional) mallorquí una companyia com Morgana Teatre, fundada el 2000 a Palma, que ha representat en anglès, castellà i català; una companyia com La Calòrica, fundada el 2010 a Barcelona amb actors mallorquins, o les produccions de companyies mallorquines representades en versió castellana fora de l'illa? Llompart desistí de revisar les opinions expressades al text «Present i futur del teatre mallorquí» quan el publicà el 1979. Avui, com aleshores, sorprèn que Llompart basàs el seu

concepte de teatre nacional mallorquí en l'etnolingüisme i no en el fet cultural o la institució social que és el teatre. Pel seu cantó, Joan Mas i Vives, el gran historiador del teatre mallorquí contemporani, ha proposat «de diferenciar els conceptes de literatura, sempre lligada a una llengua, i de cultura, més aviat referida a un país; si aquest país és el nostre, sovint l'haurérem d'estudiar com a país colonitzat».² Tornant a la pregunta que ens fèiem al començament d'aquest epígraf, creiem que el teatre mallorquí és, d'una banda, el conjunt dels textos teatrals escrits en català per autors mallorquins i, d'altra banda, el conjunt dels fets teatrals produïts a Mallorca. En aquest sentit, el teatre mallorquí no és, només, el teatre nacional mallorquí, perquè una representació per actors mallorquins que no sigui en català no implica que sigui nacionalment diferent ni el conjunt de les produccions dramàtiques en català per actors mallorquins implica que totes siguin de la mateixa nació.